

ΑΠΟΔΗΜΟΝ ΕΠΟΣ

Με θερμά μηνύματα του Δημάρχου Αθηναίων Δημήτρη Αβραμόπουλου, του Δημάρχου Παιανίας Ιωνά Βορρέ, του Δημάρχου Γλυφάδας Θόδωρου Σπονδυλίδη και με τη συμπαράσταση των εφημερίδων των Αθηνών και της Λευκωσίας, που πρόβαλαν εκτεταμένα το γεγονός, άνοιξε η αυλαία της πολιτιστικής διοργάνωσης

APODEMON EPOS

MAGAZINE OF EUROPEAN ART CENTER (EUARCE) OF ATHENS

Greeks'
Abroad
Speech

INTERNATIONAL
NEWS
OF HELLENISM

Literature
Poetry
Music
Fine Arts
Theatre
Book
Architecture
Humanistic Sciences

ISSUE, 4
October
November
December
1997

“ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΡΙΑ ΜΕΛΩΔΙΚΑ ΤΥΠΩΜΑΤΑ” ΣΤΗ Ν. ΥΟΡΚΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΟΔΟΣ
ΤΟΥ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΕΧΝΗΣ
ΣΤΙΣ ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

- Η ζωγράφος **Αμαλία** στο προσκήνιο μεγάλων καλλιτεχνικών εκθέσεων, στην Ευρώπη και στις Η.Π.Α.
- Εθνικά μικρή, πολιτικά φτωχή και πολιτιστικά λίγη, η **Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού**, έμεινε και αυτή τη φορά στη γωνία, ενώ θα έπρεπε (και θα όφειλε) να ήταν η πρωταγωνίστρια της θαυμάσιας δραστηριότητας του Ευρωπαϊκού Κέντρου Τέχνης.
- Εμβόλιμη παρουσίαση της προσωπικότητας του βυζαντινομουσικού κωδικογράφου Άγγελου Λ. Βουδούρη - Α' Δομέστικου του Πατριαρχικού Ναού Κωνσταντινουπόλεως στα χρόνια του μεσοπολέμου.
- Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος: «Η εκ δέκα και οκτώ τόμων, απαρτιθησομένη νέα προσφορά του υμετέρου Κέντρου, θέλει αποτελέσει σημαντικήν πνευματικήν κατάθεσιν εν τω τομεί της πατρώας ημών Εκκλησιαστικής Μουσικής».

Mε στίχους από τον «Εγκάτοικο», του ποιητή Ευάγγελου Ανδρέου - "Έτσι έργαν οι πολιτισίες των ποντιάν / πάνω από αθάνατα / και ασηκωτες πέτρες" - ξεκίνησε η πρώτη εσπερίδα της έκθεσης «Εικονογραφία για τρία μελωδικά τυπώματα» που διοργανώθηκε στο Γενικό Προξενείο της Νέας Υόρκης και επαναλήφθηκε στην αιθουσα του Συλλόγου Αρκάδων, της αμερικανικής μεγαλούπολης. Ο κόσμος των επισκεπτών άρχισε να συγκεντρώνεται από νωρίς για να θαυμάσει τα σαράντα περίπου εικαστικά δημιουργήματα της ζωγράφου **Αμαλίας** (Παρασκευοπόλου), τα οποία φιλοτεχνήθηκαν από το 1992 μέχρι το 1996, προκειμένου να εικονογραφηθούν

Η ζωγράφος Αμαλία και η μουσικολόγος Ολυμπία Τολίκα πρωταγωνίστριες στην πολιτιστική γιορτή του EUARCE, στη Ν. Υόρκη (ΦΩΤ. ΑΠ.ΕΠ.)

ιστορικές εκδόσεις του Ευρωπαϊκού Κέντρου Τέχνης: «Επίτομο Εγκυλοπαιδικό Λεξικό της Βυζαντινής Μουσικής» και «Παγκόσμιο Λεξικό της Μουσικής», που συνέταξε η μουσικολόγος **Ολυμπία Τολίκα**, καθώς επίσης και οι τόμοι των Κωδίκων της «Ορθοδόξου Εκκλησιαστικής Βυζαντινής Ασματωδίᾳ» του αιζιμητού **Άγγελου Βουδούρη**, έξινοντος θεολόγου, παιδαγωγού και μουσικολογιώτατου Δομέστικου του Πατριαρχικού Ναού Κωνσταντινουπόλεως.

Η από χρόνια οδρανοποιημένη αιθουσα του Γενικού Προξενείου ζαναγνώρισε το χαρμόσυνο πρόσωπο του πολιτισμού, την πηγαία εμπρεσιονιστική ατμόσφαιρα των έργων της **Αμαλίας**, τον λεξικογραφικό μόχθο της **Ολυ-**

"ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΡΙΑ ΜΕΛΩΔΙΚΑ ΤΥΠΩΜΑΤΑ" ΣΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Τιμή Φύλλου: 250 Δρχ.

Συνδρομές
και κάθε άλλη
οικονομική εισφορά:
πορρωτική

Το ἐντυπο
αποστέλλεται
ταχυδρομικώς,
ἴωρεάν.

ΡΑΦΕΙΑ:
Ιεφαλληνίας
ι Φυλής 159
12 51 Αθήνα
ΗΑ. - FAX:
16.73.448

ΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
Ευρωπαϊκό
Κέντρο
Τέχνης
(EUREARCE)
•
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ
ΓΕΝ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΛΗΣ
Ευρωπαϊκού Αυτούργαμου

ΕΚΔΟΤΡΙΑ
Αραλία Παρασκευοπούλου
MANAGING EDITOR
OF U.S.A.
Nikos Korkantzis
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
Ολυμπία Τολίκα

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
Μανώλης Αθανάσιος
Πάρινος Βιοδόρδη
Αλέξης Μπίτης (Η.Π.Α.)
Robert Zaller (Η.Π.Α.)
Πτώρα Κολλίτης (Γαλλία)
Παύλος Παυλίδης (Γερμανία),
'Ελενα Βάγια - Vosser (Ελβετία)
W. Cacsocha (Πολωνία)
Κων. Αγαθόπουλος (Καναδάς)
A. Chakrabarty (Ινδία)
Φοίδης Μιχαήλης (Κύπρος)

**ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ -
- ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΑΖ
Φωτεινή Δουραχαλή**

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
Δημήτρης Καρούζος
•
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟ
Επανίστανται

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
Offset Δέρβη ΑΕΒΕ
Προύσης 1 - Ταύρος
Τηλ. 34.65.427

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ
Αλοίμονος - Νικολάου Α.Ε.
Νεραντζούλας 2 -
- Αχαρνάι
Τηλ. 24 05 655

Το Περιοδικό «Απόδρομος Έπος», με κερδοσκοπική παραγωγή και πολιτική διαστροφή του Ευρωπαϊκού Κέντρου Τεχνών, προβλέπουμε από το Αρρέφορο 2, παρ την Νόμιμη ισχύσ-
τος Καταστατικού του Αικανού /Εθ. 98/
95 Πολιτείας Λευκάδας Πρωτοβιβλίου
Αθηνών/ στην επόμενη σελίδα, ότι στην οποία θα παρατηθεί η παραδοσια-
κή γλώσσα μαζικά και αυτοτι-
κτικά προς δημιουργική κένημα
των ελεύθερων συνεργατών,
στην ομοιογενή γραμμή της υπέ-
κειμερόφραση και φωτογραφίες
προς το «Απόδρομο Έπος», που
προσδιορίσθηκε ήδη, δεν επιτρέ-
πεται να παρατηθεί σε πολιτική
ανθοφούστης τρόπον ανθοφούσιση
κενημάτων ή αποκλεισμός φωτο-
γραφιών (Φωτ. ΑΠΕΓ) χωρίς την
εγκαύμηση διάβολο του έργου.

APODEMON EPOS»
Greeks' Abroad Speech»
Magazine
of European
Art Center (EUARCE)

59, Phyllis Street
12 51 Athens GREECE
tel. - Fax: 86.73.448

PUBLICATION CONSULTANT

ARTICLE - WRITER
Evangelos Andreou
EDITOR *

**MANAGING EDITOR
OF U.S.A.**
Nikos Korkontzelis

DIRECTRESS
Olympia Tolka

LIA'S «ILLUSTRATION»

The painter Amalia (Paraskevopoulou) travelled to the U.S.A., with warm greetings of the Mayor of Athens Mr. Dimitris Avramopoulos, to attend the opening of her personal exhibition, which was on Thursday, 11th of December at the Reception Hall of the Greek Consulate General of New York. This exhibition entitled «Illustration for three melodic impressions» included studies in

pressions, impeded studies in the colour of the portraits of great European composers, Byzantine wall paintings of 18th c. Attica transferred to an impressionistic palette, as well as series of "painting jewels" which decorated the 18-volume publication of the Byzantine musical Codes of the Patriarchal Domesticus, by Angelos Voudouris (1891-1951). The works of Amalia in New York were introduced with the presentative note by the famous American Art Critic Doctor Robert A. Zaller, professor of

Robert Zaller, Amalia, Lili Bit

Something quite new

by Robert Zalle

While the great modern Greek poets, particularly Seferis, Ritsos, and Elytis, have long had an admiring international audience and Greek composers such as Yannis Xenakis and Mikis Theodorakis have also been widely influential, the achievement of contemporary Greek artists has been thus far comparatively neglected. This neglect is unjustified, as the work of Amalia Paraskopoulou abundantly illustrates.

Amalia was born in Athens, and after graduating with honors from the Athens School of Fine Arts, she attended the Ecole des Beaux Arts in Paris and studied with the eminent sculptor, painter, and engraver Constantin Andreou. She has had a steady series of distinguished solo exhibitions since her first one-woman show at the Engo-

nopoulos Gallery in 1984. Amalia's work reveals both a thorough grounding in the art of our time and a restless interrogation of it. For her, tradition is only a first step toward what she has called the «creative purification» required of every artist, and she has spoken of her need to deconstruct an aesthetic that she experienced as «implacable» and stultifying. The Greek artist, as she came to understand, could be nothing less than the sum of an entire culture, a culture founded in the longest and most glorious ethnic heritage in Europe as filtered through personal experience and expression. Why, she asks, should the School of Munich be more valorized than the School of Macedonia? As an artist thoroughly conversant with the Western tradition, Amalia is international, is universal. But she begins by being Greek, and Greek she remains at her core. Greece is visible most of all in

"ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΡΙΑ ΜΕΛΩΔΙΚΑ ΤΥΠΩΜΑΤΑ" ΣΤΗ Ν. ΥΟΡΚΗ

Από αριστερά: η αντιπρόεδρος του Συλλόγου Αρκάδων Ν. Υόρκης, Ειρήνη Λαδά, ο μουσικοαυθεντής Σπύρος Σκαρδάμης, η ποιήτρια Λίλη Μπήτη και ο ποιητής Νίνος Μακροπούλος.

είναι στον ίδιο, συγκριτικά, μεγάλο βαθμό παραγωγμένο. Η παραγνώριση αυτή είναι αδικαιολόγητη, όπως μας αποδεικνύει με αφονία, το έργο της ΑΜΑΛΙΑΣ Παρασκευοπούλου.

Η Αμαλία γεννήθηκε στην Αθήνα και αφού απεφοίτησε με υποτροφία από τη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, φοίτησε στην Ecole des Beaux Arts στο Παρίσι και μελέτησε κοντά στον διακρητή γλύπτη, ζωγράφο και χαράκτη Constantine Andreou. Έγινε μια συνεχή σειρά από έχοριστες ατομικές εκθέσεις, από το πρώτο της one-woman show, στη Γκαλερί Εγγνόπουλος, το 1984.

Το έργο της Αμαλίας αποκαλύπτει πλήρη γνώση της τέχνης της εποχής μας και ταυτόχρονα μια ανησυχητή αναζήση. Γι' αυτήν η παράδοση δεν είναι παρά μόνον το πρώτο βήμα προς εκείνο, που η ίδια ονόμασε «δημωυργική αφάρεση», απαραίτηση σε κάθε ζωγράφο, κάνοντας λόγο για την ανάκη της να γκρεμίσει την αωθητική, την οποία ένιωσε ως «αδιάλλακτη» και γελοιά. Η Ελληνίδα καλλιτέχνιδα, καθώς έφτασε στη γνώση, δεν μπορούσε τίποτα λιγότερο να συστησει από ένα άλμασμα μιας αδιάσπαστης κουλτούρας, θεμέλιωντας στη μακρότατη και ενδοξύτατη εθνική κληρονομιά στην Ευρώπη, φιλτραρισμένη μεσάντα από προσωπική εμπειρία και έκφραση.

Γιατί, ρισάτε, η Σχολή του Μονάχου είναι πιο ρυμαλέα από τη Μακεδονική Σχολή; Ως καλλιτέχνιδα με επίγνωση της διττικής παράδοσης, η Αμαλία είναι διεθνής, είναι οικουμενική. Άλλα ξεκινάει από το να είναι Ελληνίδα και Ελληνίδα παραμένει στην καρδιά της. Η Ελλάδα πάνω απ' όλα φανερώνεται στην ολόχρωμη ζεστή παλέτα της Αμαλίας, που ανατακτά και μαζί ροφεύει την πο πρόσχαρη από τις φυσικές και πνευματικές της χάρες τον ήλιο.

Δεν είναι τυχαίο, που ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος, λάτρης του Απόδλωτου και μαζί πιστός του Χριστού, αναζήτησε έξω μια ελληνική ακτή για να αντικαταστήσει τη Ρόδη με μια μεγάλη πολιτεία. Η κληρονομιά όλης της κλασικής Ελλάδος, με την οποία διατήρησε την πιο στενή επαφή - ρέα μέσα από την τέχνη της Αμαλίας, όχι μόνο σε «κείνα τα έργα, που συνειδητά αναπτύσσουν ένα χριστιανοκλασικό συμβολισμό, αλλά και στα εικονικά πορτραίτα των σύγχρονων, όπως του Προκέφειβ και του Καλομορή, όπου το διατεραστικό βλέμμα τους, όπως εκείνα των Βοζαντίων διδακτάλων, αχεδόν προκαταλαμψάει το βλέμμα του θεατή.

Τέτοια θέματα εισήγαναν μιαν άλλη πηγή της μουσικής εμπνεύσεως της Αμαλίας. Ή σειρά της, με θέμα τον Σοπέν, πεναγιάνει το σημαντικό κατόρθωμα της σύλληψης, αυτής της πλέον περίπλοκης και αδιόρθατης μουσικής προσποκότητας, σε σκηνές που εκτείνονται από το σαλόνι στο παποδόριο και στο πεδίο της μάχης και που είναι τελικά σηματοποιημένες στο μωστηριόδες και υπανικτικό άδωρος του μόδων ενός μιθών, που προσέθετε η Αμαλία στον Σοπέν και κάνει και στις δύο περιπτώσεις κάτι εντελές νέο.

Τα γεμεμένα τοπία, εμπνευσμένα από το Στρατή Δούκα, δείχνουν μια ακόμη πλευρά των βαθιεία σταχατικών μεταχρηστισμών της Αμαλίας στον δεδομένο κόσμο και την ειωαθησία της στα λογοτεχνικά κείμενα, ενώ η θεματολογία των δράμων ανθρώπων και των ζώων του πιποδρομίου στην εικονογραφία της, αποδεικνύει έναν σεβασμό στο προδρόμων, σαν τον Πικάσο και τον Σερά, θέτοντας ένα είδος προσποκής υπογραφής. Είναι η υπογραφή του καλλιτέχνη, που στέκει εύθυνος μέσα στη σοφιαρότητά του και με ευκρίνεια μεταμορφίζει, και τον οποίον το πινέλο, μολονότι μεταέρεψε χρωματισμούς μελαγχολίας, δεν είναι ποτέ χωρίς κατάφαση και ελπίδα.

Υπέρα από τη λαμπρή εκδήλωση στην αιθουσα του Γενικού Προξενείου της Νέας Υόρκης, το περιεχόμενο της έκθεσης μεταέρθηκε στην αιθουσα του Συλλόγου των Αρκάδων, τη μέρα που οι συμματριώτες μας πραγματοποιούσαν τη γενική ανονέλευση τους και την τιμητική τελετή απονομής διπλωμάτων στους αριστερωτάντες μαθητές.

Ακολούθησαν εθιμοτυπικές επισκέψεις των Με-

Πρόσωπα στην έκθεση η κα Μελανή Ηλιάδη και οι ζωγράφοι Γερμανής και Σπύρου.

Η νιζάνερ γούνας Yioula Evans με την καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Ν. Υόρκης A.P.Rao Shanti.

Επισκεψή στο από του χρηματιστή - συλλέκτη Αγγελού Μιχαλόπουλου. Η Αμαλία με την κ. Βάσω Μιχαλοπούλου.

λών του Ευρωπαϊκού Κέντρου Τέχνης, στο πουλού.

παράρτημα του Ιερού απός Ελληνικού Πολιτισμού, στις Η.Π.Α., στα γραφεία της εφημερίδας «Εθνικός Κήρυκος» της Νέας Υόρκης και στη Σχολή Καλών Τεχνών «THE ART STUDENTS LEAGUE OF NEW YORK» ενώ μια ιδιαίτερη ευγενική πρωτίνη φιλοξενία προσέφερε στην Αμαλία Παρασκευοπούλου και στην Ολυμπία Τολίκα, η κυρία Βάσω Μιχαλοπούλου, σύζυγος του διαπρεπούς ομογενή χρηματιστή και συλλέκτη μεγάλων έργων τέχνης, Άγγελου Μιχαλό-

Αριστερά: Επισκεψή στο Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού Ν. Υόρκης με τον διευθυντή του, κ. Peter Pappas. Δεξιά: Επισκεψή στη Σχολή Καλών Τεχνών Ν. Υόρκης «THE ART STUDENTS LEAGUE» με την διευθύντρια της, κ. Joanne Kuebler και τους ζωγράφους - καθηγητές Bruce Dorfman και Pavel Kapic.

Η Olivia Squillace, στο περιφέρμο «Hard Rock Cafe» της Ν. Υόρκης, διαβάζει το «Απόδημον Επός».

Αριστερά: Βίβλια, φωτογραφικά ντοκουμέντα και χειρογράφα του Αγγελού Βουδούρου (1891 - 1951), στο πλαίσιο της εκθέσης «Εικονογραφία για τρία μελωδικά τυπώματα», στο Γενικό Προξενείο της Ν. Υόρκης. Δεξιά, επισκεψή στα γραφεία του «Εθνικού Κήρυκο Ν. Υόρκη». Επώνυμη Ολυμπία Τολίκη με τη συνεδρότητα της Διαμαρτόρη - Παπαδοπούλου κάτω η Αμαλία με τον δημοποιογράφο κ. Σταύρο Μαρμαρίνο.

Ένα συγκρότημα με τίτλο «2η και 3η Γενιά γνωρίζει τεράστια επιτυχία στις εμφανίσεις του στην Η.Π.Α. με τη χορδιά και τα τραγούδια του. Οι πρωτεργάτες του, ο συνέβητος κ. Στύρος Καρδάμης και ο ποιητής κ. Νίκος Μακρόπουλος είναι οι μόνοι του έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Οι υπόλοιποι, αγόρια και κορίτσια, είναι 2ης και 3ης γενιάς ελληνότουλα. Η βάση τους είναι η Νέα Υόρκη, με δράση σε όλη

ΜΕ ΤΗ ΓΑΥΚΕΙΑ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΘΥΜΗΣΕΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΤΡΑΓΟΥΔΑ

Η "2η & 3η ΓΕΝΙΑ"

περήφανο πατριωτισμό, δύναμη το «Εμείς οι Έλληνες» που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στη Γιορτή της Παιδείας, στη Νέα Υόρκη σε χιλιάδες ακροατές και

παρουσία του Πατριάρχη Βαρθολομαίου. Το περεπόριο είναι από την ποιητική συλλογή του Νίκου Μακρόπουλου «Δόματα». Με φωνές κάποτε αηδονών, κάποτε σειρήνων, οι τέσσερις τραγουδιστές, συνυδεμένοι από έξι μουσικούς, διαλαλούν μέσα από τα βάθη της καρδιάς τους, τη γλυκιά νοσταλγία της πατρίδας και

τις θυμησες της κληρονομιάς τους.

Ο συνέβητος Στύρος Καρδάμης, στις ενορχηστρώσεις του, περνάει έντεχνα από πανάργαιους ρυθμούς, στους σύγχρονους απαιτητικούς των δημοτικών και λαϊκών τραγουδιδίων μας ενώ, είπε ο κος Μακρόπουλος, σκοπός του είναι να επαναφέρει την ποιότητα της ποίησης και της μουσικής της πατρίδας μας κοντά στους απανταχού Έλληνες.

Ο Pablo Picasso και η Francoise Gilot στο Golf-Juan της Γαλλίας. Στο βάθος διακρίνεται ο αντηλίος του Πικάσο, Javier Villalobos. Φωτογραφία του Robert Capa, τραβηγμένη στα 1948.

Ο Henri Matisse, στη Νίκαια της Γαλλίας. Φωτογραφία του Robert Capa, τραβηγμένη στα 1949.

στις διαδοχικές αίθουσες, συνεχίζουν την προσφορά οφθαλμικής ειωχίας. Όπως

το νυφικό της πριγκίπισσας Κέλλου του Μοναχού, όλα μετάξι και ελεβητική ταντέλα, κεντημένο με χιλιάδες πε-

τράδια και μια από τις αγαπητόμενες τουαλέτες της άλλης κακότυχης πριγκίπισσας της Αγγλίας Ντιάνας, που της είχε δώσει χαιδευτικά το όνομα «Ελβίτης εξαιτίας του σηκωτού γιακά. Είκοσι χιλιάδες τεχνητά μαργαριτά-

ρια ήταν η διακοσμήση του. Θα χρειαστείτε ώρες πολλές βέβαια για να περάσετε από μανεκέν σε μανεκέν, να σχολιάσετε την πλούσια προσφορά των αμφισσών και, ποιος ξέρει, ακόμα και να ονειρευτείτε τους χορούς, τις

δεξιώσεις, τις εσπερίδες, τους πριγκηπικούς γάμους που τις ενέπνευσαν. Και τι όνειρα, τις πιο πολλές φορές μας προσφέρουν εκείνο που άδικα μας στέρει η πραγματικότητα...

250 ΧΡΟΝΩΝ

ΥΨΗΛΗ ΜΟΔΑ

Θα άξιζε να... πεταγόταν κανείς στην Αμερική και ιδιαίτερα στην πόλη της Αδελφοτής Αγάπης, τη Φιλαδέλφεια, για να επισκεφτεί το Μουσείο της και να απολαύσει την έκθεση «Διακόσμηση-πεντηνή χρόνια Υψηλής Μόδας». Διακόσμηση περίπου μακενέν είναι ντυμένα με απαραμέλητη τέχνης τουαλέτες, αντρικά κοστούμια, αξεσουάρ καθώς και παραδοσιακές ενδυμασίες από όλο τον κόσμο. Οι αιώνες που αντιρροστεύουν το τέλος του 19ου αιώνα. Ο κατάλογος του Μουσείου μας πληροφορεί, πως οι παραδοσιακές στολές της πατέριδας μας, έχουν φανεί με μπατσάκι, μαλλί, δέρμα κι έχουν κεντηθεί με μετάξι. Ομοις τα υπόλοιπα μανεκέν

γα, ο Εμílio Póntos, ο Ιστέι Μιγάκη, Κριστίαν Λακρουά και άλλοι.

Τα τελευτηρικά κοστούμια προέρχονται από την Ινδία, Γκουατεμάλα, Τσεχοσλοβακία, Κίνα, ένα θαυμάσιο υφήκιο πάνω στην Κορέα, μια στολή γκέισας από την Ιαπωνία και όπως πάντα πανταζούν πάνω παρόντα και η Ελλάδα μας. Μ' ένα νυφικό της Αττικής και πλάι συντροφιά ένα Ελληνόποντο με φουστανέλλα. Και οι δύο ενδυμασίες αντιπροσωπεύουν το τέλος του 19ου αιώνα. Ο κατάλογος του Μουσείου μας πληροφορεί, πως οι παραδοσιακές στολές της πατέριδας μας, έχουν φανεί με μπατσάκι, μαλλί, δέρμα κι έχουν κεντηθεί με μετάξι.

Ομοις τα υπόλοιπα μανεκέν

φίσες σε μαθητές βασισμένες κυρίως στο ταλέντο τους. Σκοπός του είναι να καλλιεργεί «προκύπτουμενούς νέους μουσικούς, πρετοπιζόμαντος τους σολίστες σε ανώτατο επαγγελματικό επίπεδο». Το κατα-στατικό της έναρξης του υπογράφηκε στις 18 Απριλίου, 1924. Η ιδρύτρια και χρηματοδότρια του, κα. Bok, διάλεξε αυτή τη μέρα γιατί ήταν τη γενένθλια του φημισμένου μαστόρου Leopold Stokowski (1882-1977) που είχε παιξει σημαντικό ρόλο σ' αυτή την απόφαση. Στα 74 χρόνια λειτουργίας του 3.500 μαθητές έχουν φοιτήσει σ' αυτό.

Αρκετοί απ' αυτούς έχουν μείνει αθάνατοι. Αναφέρω μερικούς ονόματα που είμαι σίγουρη πως είναι γνωστά στους πιο πολλούς. Samuel Barber, Leonard Bernstein, Lukas Foss, Ned Rorem, Peter Serkin, Benita Valente, Gian Carlo Menotti, Anna Moffo. Το Ινστιτούτο έχει 86 καθηγητές, τους πιο διαλεκτούς στο μουσικό στερεωμα. Πολλοί απ' αυτούς είναι σολίστες της Ορχήστρας της Φιλαδέλφειας. Οι μαθητές του έρχονται απ' όλες τις χώρες που κόσμου. Από την Αρτζενίτινα, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, την Κίνα, την Ιαπωνία, την Αγγλία... Σχεδόν καθημερινά προσφέρονται στο κοινό κονέρτα από μαθητές από καθηγητές και από αποφοίτους. Το Ινστιτούτο Curtis διατηρεί επίσης Οπερατικό Θέατρο. Ανεβαίνουν όλα τα έργα του διεθνών περεπτορίου για την πλήρη εξάσκηση των φωνητικής απόδοσης γίνεται στη μητρική γλώσσα του κάθε

Curtis Institute
ΤΟ ΠΕΡΙΦΗΜΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

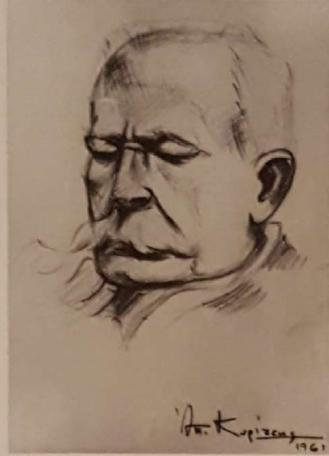
έργου με αγγλικούς υπότιτλους. Μια πολύ ενδιαφέρουσα παράσταση ήταν οι «Εκπνέες Ερωτα και Μίσουρι».

Πρόσφατα είχαμε την ευκαιρία ν' ακούσουμε το ρεσιτάλ πάνου ενός καταπληκτικού νεαρού πιανίστα, του Ιγκάιου Σολζενίτσιν, γιού του διάσημου συγγραφέα Αλεξάντρου Σολζενίτσιν. Από τις εκτελέσεις του Μπετόβεν και Σούμπερτ, φινίρεται πως πολύ γρήγορα ο εικονιστιράχρονος Ιγκάιος θ' ακολούθησε τη φήμη των πατέρων του. Το «Curtis Institute» αν και στεγαίζεται στη Φιλαδέλφεια, ανήκει σ' ολόκληρο τον κόσμο και σ' εκείνους που φιλοδοξούν να τον διμοιρήσουν ξανά μέσα από την Τέχνη. Ας ελπίσουμε πως στη μουσική ανάπτυξη προς τ' αστέρια θάνατο μαζί και ταλαντούχοι Έλληνες.

Λίλη Μπίτα

**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΚΥΡΤΣΗΣ**

Όταν φτάσαμε στην Ιταλία, στον Τάραντα, με γονέωντας η ουδοφρία της φύσης, όπως ήταν σχεδόν άνοιξη. Εκεί μας περίμεναν οι σύμμαχοι και μετέπιστηκαν: μας δύοντας τούρα, κουραρίανες, λήψας τοι. Θυμάμαι και μερικούς Ιταλούς με ιδιαίτερη εντυπωτική εμφάνιση, σύμφωνα τους κι οινοβιβατικοί ίδιοι, βαρύτεροι, ηθώπονος του κυνηγατούρφου, αλλά και δημοφιλέστεροι καπόλινοι που έφεραν στο πλάι μένα φτέρο. Στρατοπέδευσαν σ' έναν πολύ ιταλικό κτιριακό καταύλιο. Εγείροντας εκεί που έτρεχαν αστατικά πτυχαίνοντα νέρο. Υπέρτα προχωρήσαμε. Καύτο Μαρίνο, Τέρμου, Πεκόρα. Νέρασαν κάπιοι μήνες και ήρθε η εντολή της επιτορροφής. Είμαστε κακιδιά επικοδράτια άτομα για την Αιγαίντο. Περίπου στο δισάστιο αυτό είχε αρρωστήσει η μπέτρα μου, που εδώ μείνει στην Αιγαίντο θευμανόν. Ανογκαστικά στα στελέχη μια άλιτη στον Βασιλεύ. Γεωργία και ο υποστοιχός του φρόντιο να ειδοποιηθεί την 15η Μαΐου για να γυρίσει πιάνο. Μέχρι τότε περιμένα να έρθουν.

Ο Ευστράτιος Νέος, σε σχέδιο του Απ. Κυρίτση (1961).

αναγκαστικά πατήστοια τα μαθήματα στη σχολή του ΙΙμπέρη. Εκεί σκεφθήκα να ξαναρχίσων μαθήματα καντά στον Γάγο, αφού εν τω μεταξύ είχα αποτυπωθεί. Το ξενοδοχείο μας είχανολκουσθώνει να λειτουργεί. Το διασειρίζονταν η μητέρα μι και έγινε τη βοηθόμας αναλαμβάνοντας την πτοηση των λογοτυπών βιβλίων. Στο ξενοδοχείο ερχόταν ο Γάγος και μας καθάριζαν με φόρα τη βραδιάδα. Δούλευα και χρώμα. Κάποια στιγμή μου πρότεινα να του επισημάνω μια συνδρομή, με «νεκρή φωτή». Έτυγκε να χρώμε και ρόδια, που κέντριζαν την εντυπωτική μου. Δεν ήταν στραγγύλα. Ήταν μια ωραία πολυεδρική επιφανεία. Τα βαλά μέσα σε μια γαλάζια φρουτιέρα.

Ήταν τα ράδια κοκκίνια και χωρες - κίτρινα ζέφυρα - φέραια κι εκεί κατάπι αέρα. Υπέτρεψε Ζηγροφία αυτή τη συνέβεση με καθαρά χρώματα. Όταν πρόει δηλαδή ο Γιώργος για το επεμένο μάθημα και είδε την αποτέλεσμα, μου άλλει σε πιετζάντικη εκπλήξη: - Είναι... Κι έκανες... Τι έκανα, του λέω... Αυτό είναι κινηματογραφικό, συνεχίζει εκείνος. - Δεν έχουν τι είναι ο «κινηματογραφός» να μου πείτε, αντετούν. Τότε αυτός πάτησε την πολέττα και την πινέλα έκανε μια λάσπη χρωμάτων και επέλειψε ότι τα χρώματα της «ενέργειας φωτός». Ήρθε μου λέσσι, ένα σωτήριο... Με συγκρίνεις, δάσκαλε, άλλα έμενα μ' άρεσε όπως ήταν πρώτα, απορίησκαν. Ήντι δεν θέριζε τι θα τις «ενέργειας» άλλα μου άρεσε αυτό που ήταν διαδεκόμενο με καθαρά και ωραία χρώματα. Ο Γιώργος επεμένει: - Ετοιμάστε να βουλεύεστε! Υποκουμπού μεχρι που εφτάστε το καλοκαίρι. Τότε βρήκα μια εικαρία που σπαστόταν τα μαρτυρά με τον Γύρο, με την κυρτήγια δικαιολόγηση ότι ο Ενοδοδογκός ήταν γενιτό και είχε μεγάλο φόρτο εργασίας. Εκείνος συμφώνησε, ένων έων ανεβίκη στο Καρό όπου συνέπνευσαν τον φύλο μου, τον Μάρκη και τον Γιώρο Ιωάννη. Τους έκαψαντερεύεστε το πρόβλημα μου με το δάσκαλο μου, τον Γιώρο. Και οι δύο

Έκθεση του Απ. Κυρίτη στην Αλεξανδρεία (1964). Από αριστερά η Λίλικα Νάκου, η τότε σύζυγος του νομικού συμβούλου της Ελληνικής Πρεσβείας του Καιρού κα Μητσιάλη (μετέπειτα σύζυγος του αλλομενού Προέδρου της Βουλής, Γιάννη Αλευρί), και ο Νάκος, υπαλλήλος του Προξενείου.

Ο Απ. Κυρίτσης (αριστερά) με τον ζωγράφο Κώστα Μακρή φαντάροι.

περνούσαν δύσκολα. Ήταν επόμενο και η οικογένεια μου να μη ήθελε να γίνων ζωγράφος και συγχώ να μη απογοητεύει. Όμως η τέχνη ήταν για μένα ένας παράδεινος ιαγυπτικός.

Εδώ θα πρέπει να γιρίσω λίγο πιο, όταν ακόμα ήμουν μαθητής στη «Σαλβάνγκο», για να αναφέρω στη μορφή του Ευστράτιου Ζένου, που τον γνώρισα τότε. «Ημουν αδυνατός μαθητής στα γαλλικά και ιδιαίτερα στη γαλλική ορθογραφία.

Ένας ακραίως φίλος, Φραγκάκης λεγόταν

ενας οικογενειακος φωτογραφιας λευκους που ειχε στη Ηλια Τα Παπια, όπου μένανε, ένα χρονιασμένα, μας αυτοπες αθανάσιο τον Ευτρόπιο Νίκο για να με βοηθήσει στα γαλλικά «Ηταν εκπληκτικός ανθρώπος». Εβλεπε την αγάπη μου στην τέχνη και με ενθύρωση: «Εις γίνεται αυτό που αγαπάς!» Ο Νίκος είχε κάπει ακτινούχα ποιησίες φιλολογίας και φιλοσοφίας στα Παπια και είχε συνδεθεί φιλικά με μεγάλους καλλιτέχνες, όπως ο Μπουρτζέλ και ο διάκος μας, ο γιλιάτης Θανάσης Αναρτής. Μου μιλάουν με πόθο για τη λογοτεχνία. «Ηταν γνωστός και του Νικόλα Γάιων, από τα χρόνια του Παπιανού, όπου ο Γάιος μισθώνει κανάτα στον Γιάννη Κεφαλήν. Τον είχε ο Κεφαληνής υπό την προστασία του.

ο Νέος στο Σενάριο μας και Βγάζεις να περπατήσουμε στην προκυπαριά. Το ρυθμός:
- Δάσκαλε, όλος ο κόσμος φεύγει πανικόβλητος! Τι θα γίνουνε αυριά που θα μπουν οι Γερμανοί; Αλιμονό
μας...
Εκείνος μου απαντούμε με μιαν αφορλική
βεβαϊότητα: «Οι Γερμανοί δεν θα μπουν
στην Αλεξανδρούπολη»
- Είναι δυνατός, επέμενα.
Κι αυτός, ακόμα πιο στογιά: «Οι Γερμανοί
δεν θα μπουν στην Αλεξανδρεία». Όπως, πράγματι,
κι έγινε. Από τοπ έχει σηματίσει μεσά μου
την εικόνα ενός ισχυρού σορτοποτικού ανθρώπου.
Ένα χρόνο πριν πεθάνει, στα 1964 έγινε προβλέψιες

την επιβολή της κυρώσεως του '87, επαναλαμβάνοντας συγχρ. πώς θα δώσουν οι στρατιωτικοί να εκπονήσουν τους πολιτικούς αρχοντες, στην Ελλάδα. Άλλα είχε κάπει πολλές παρόμοιες προβλέψεις. Ο Νέας εγγυάρε τέλους την αρχαία ελληνική, τη λαϊκή, τη νέα ελληνική και τη γαλλική γλώσσα. Αυτή η φράση γλωσσομαθεία του, του επέτρεψε να διαβάσει και να εννοεί πλήρως αγγελικό βιβλία. Στα χρόνια του πολέμου έγραψε σειρές αλόγκρες στον Τσιώτα, στον Αρχαιρρίου και σε άλλους.

Το Ευρωπαϊκό υπουργείο έκανε μεταρρυθμίσεις

Στο Ενδοβούργο μας εργονόμους διάφοροι καλλιεργητέμενοι ανθρώποι κι εκείνος, συζητώντας μαζί τους, τους άφηνε αναδιέσκεψη με τις γυναικείς του και με την ικανότητά του να συνθέτει πολύπλοκες έννοιες.

Ακούμα μιλούσε πολι και για την πολιτική πραγμάτων, που τι συνέβει μαζί του με την πνευματική ζητημάτων. Ανάμεσα σ' αυτούς, που συληφθαύσαν με τον Ευστράτιο Νέο, ήταν, θυμάμα, και ο Γάλικος Αλιβέρης. Ο Νέος είχε γνωρίσει και τον Καΐθηρη, ο από τους οποίους είχε γιαρώνει ένα βιβλιοκράτο, από αυτού που γνώριζεν για τους φύλους του, με την ιδιόχειρη αφέρεσμα «Έτον λόγων Ευστράτιο

Νέος. Μέσα σ' αυτό το βιβλιοφάκι περικλαμφώναται κι ενα χειρόγραφο ποίημα του Καβάφη. Στα τέλη απήχθη μερικές λεπτές: από τον Νίκο είχε ακινηταρεί τον Καβάφη σε προφίλ, με φασόκι. Αυτό το βιβλιοφάκι, μου το έγινε χαρού σε Ευστράτης Νέος, μέσα πέρα από κομβωτέματα για τον Καβάφη, και σήμερα το έχει η κόρη μου.

Ο Ευαγγελιστής Νέος έλεγε ότι ο Καθρέπτης ήταν γραψί¹
από το πολύ, καθώς πομπάτη, κατά πολλούς
κι εγώ. Και όταν τα άλλα δεν διαβιβάζονται,
ότι ανέρθω δε, δεν τον εκτιμάουσε τον Καθρέπτη,
που ήταν μπορε να την ανέρθωσε αφρωτημένος
στη συμπεριφορά του. Θυμάσα, τότε πάλι ότι ζούσε
ο Καθρέπτης, το χέρι βάθει κι με τον Παλαί.
Θα λέγε κοντεί πώς πάπα εγγέρος του Παλαί.
(συνέχεια)

φανειάν καθώς και φωτογραφίών με σύγχρονο ελληνικό θέμα.

Ο τρίτος σταθμός ήταν στον Γερμανοελληνικό Σύλλογο Μυλεῖνον, όπου ο Γιώργος Χατζηδανάνης συνέρχεται για τρίτη χρονιά ερευνώντας την ασφαρμότητα στην ελληνική πολιτική, με θέμα «Μοναστικές Εκκλησίες στην Ελλάδα», συνοδεύοντας στο πάντα τον Νίκο Γιαννικάδην, το παραπομπικό του συνεργάτη.

πάκαιοι, σε ένα περιλήφθια τοπίο περιβόλλου αλητική μεθόδων σε σήμαντα Τούρκικη μέσης, από την οποία πάσια τους δημιουργήθηκαν τρόπος ο άλλο μουσειοδεικτικός πολιτισμός της Ανατολής.

Με τη μουσική της αρχαίας πατρίδας
κοντά στους Γερμανούς και στους
Έλληνες της Γερμανίας

- Ο ΣΥΝΘΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΙΑΝΙΣΤΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝ ΜΕΛΟΣ ΑΠΟ ΕΦΕΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΕΧΝΗΣ
 - ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ: «ΥΠΟΚΛΙΝΟΜΑΣΤΕ ΣΕ ΣΑΣ ΠΟΥ ΤΙΜΑΤΕ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΟΝΟΜΑ»

Ο Γιωργος Χατζηδάκης προσφέρει το Λεύκο Βιβλιοπήγη Μουσικής της Δ. Τολίκη, απόν Πρόεδρο της Ελληνογερμανικής Συλλόγου Μάλμεϊη, κ. Gerhard Frank. Δεξιά η αντιπρόεδρος της ίδιας Συλλόγου καν Hammel, ο Γ. Χατζηδάκης, ο Διάδικτος της Μάλμεϊ, κα Lisa Roupas και ο Καθηγητής της Φαλακρώς καν Νίκος Οικερ.

